

Toimivien ja kustannustehokkaiden palvelujen lopettaminen Ikaalisista ei tuo kustannussäästöjä, eikä paranna palveluja

Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelulupauksessa todetaan: *”Pidämme yhdessä huolta kaikkien pirkanmaalaisten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta. Tuemme sinua elämäsi käännekohtissa. Kohtaamme sinut inhimillisesti, ammattimaisesti ja luotettavasti. Työmme perustuu parhaaseen osaamiseen ja tutkittuun tietoon. Olemme sinua varten, elämän vuoksi.”*

Strategisista kärkiteemoista ensimmäinen kuuluu: *”Tärkeintä on ihminen, ansaitsemme asukkaiden ja yhteisöjen luottamuksen, tavoitteemme on erinomainen asiakaskokemus ja saavutettavat palvelut, asukkaat ja henkilöstö osallistuvat palveluiden suunnitteluun, turvallisuus on meidän jokaisen asia.”*

Tällä hetkellä mikään näistä sinänsä kunnianhimoisista lupauksista ei valitettavasti ole toteutunut. Pirhan viime viikkojen toiminta on aiheuttanut laajaa epätietoisuutta, huolta, turvattomuutta ja suorannaista pelkoa niiden kuntien asukkaille, joilta hyvinvointialue uhkaa lakkauttaa merkittäviä lähipalveluja.

ASUKKAAT, HENKILÖSTÖ JA KUNNAT MUKAAN VALMISTELUTYÖHÖN

Tieto suunnitelmista lakkauttaa Ikaalisten sairaala ja mahdollisesti koko sote-keskus on otettu Ikaalisissa vastaan järkytyksellä. Lakkautusesityksen perusteet ovat hämärän peitossa. Valmistelua on leimannut salamyhkäisyys, kiire ja perehtymättömyys asioihin. Jo nyt näyttää siltä, että suuruuden ekonomia ei toimi ja Pirhan esityksen mukaan ainoa tapa saada oletettuja kustannussäästöä on karsia ja heikentää palveluja, seurauksista ja jälkikustannuksista piittaamatta.

Vielä ei ole myöhäistä kääntää valmistelun suuntaa, mutta kiire käänöksellä on. Strategian mukaisesti valmisteluun tulee ottaa mukaan henkilöstö, asukkaat ja kunnat, ennen kuin toiminnalla romutetaan hyvinvointivaltion perusteet kokonaan.

LAADUKKAASTI JA KUSTANNUSTEHOKKAASTI TOIMIVA PIRKANMAAN ENSIMMÄINEN SOTE-KESKUS LAKKAUTETAAN, MISSÄ SÄÄSTÖ?

Ikaalisissa on tehty pitkäjänteisesti ja tuloksellisesti sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittämistyötä. On opeteltu ja opittu niin lääkerobottien käyttöä, etähoivaa, etälääkäripalveluja, sairaanhoitajan vastaanottokäyntejä kuin sote-työpari yhteisvastaanottoja. Samanaikaisesti digitaalisia palveluja

edistettäessä on huomioitu fakta, joka nykyisessä valmistelussa vaikuttaa unohtuvan: Kaikilla ei ole mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluja. On myös paljon tilanteita, jolloin digitaaliset palvelut eivät ole vaihtoehto, vaan tarvitaan fyysinen vastaanotto, erityisesti ikäihmisten ja paljon palveluita tarvitsevien kohdalla. Moniammatillisen hyvän yhteistyön tuloksena Ikaalisissa on ollut jo pitkään tavoitteen mukainen, Pirkanmaan ensimmäinen sote-keskus, jota monelle alueelle vasta suunnitellaan. Tuloksia mittaamalla toimintaa on kehitetty jatkuvasti. Toiminnan laatu näkyy muun muassa vastaanottokäyntien vähenemisenä. Yhdellä käynnillä, yhden luukun periaatteella, moniammatillisella yhteistyöllä sote-palveluja tarvitseva ihminen on saanut avun nopeasti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti. Toimivalla palvelumallilla on myös vähennetty erikoissairaanhoidon tarvetta ja kustannuksia.

TOIMIVAT JA KUNNOSSA OLEVAT TILAT LAKKAUTETAAN, MISSÄ SÄÄSTÖ?

Ikaalisten kaupunki on vastuullisesti huolehtinut siitä, että tilat, joissa sosiaali- ja terveyspalveluja tuotetaan ovat erinomaisessa kunnossa, kuten Pirhan palveluverkkoselvityksessä myös todetaan. Tilat ovat myös monikäyttöiset ja muunneltavissa. Sairaalapaikkoja pystytään nostamaan ilman investointeja 60:een, kohtuullisen pienellä investoinnilla 90:een. On järjen vastaista, että palveluja toimivissa, parhaassa kunnossa olevissa ja helposti muunneltavissa tiloissa ollaan lakkauttamassa. Pirhan tulevaisuuden investointitarpeet ovat merkittävät myös kiinteistöjen osalta. On mahdotonta nähdä, että tällä esitetyllä ratkaisulla saavutettaisiin kustannussäästöjä.

HENKILÖSTÖN SAATAVUUS

Ikaalisten alueella Pirhan tuottamien sosiaali- ja terveyspalvelujen parissa työskentelee noin 160 henkilöä. Lisäksi Ikaalisissa työskentelee noin 160 muuta sote-alan ammattilaista yksityisillä palveluntuottajilla. Koskaan aiemmin, ennen kuin tämän vuoden alusta henkilöstön saatavuus ei ole noussut esteeksi laadukkaiden palvelujen tuottamiseksi Ikaalisissa. On totta, että sosiaali- ja terveysalan työntekijöistä on pula koko maassa, mutta syystä tai toisesta, siirryttäessä hyvinvointialueisiin, ongelma tuntuu räjähtäneen. On syytä ryhtyä niin Pirkanmaalla, kun koko maassa toimenpiteisiin, joissa työntekijöiden veto- ja pitovoimaan kiinnitetään erityistä huomiota, jotta emme joudu enää nykyistä pahempaan kierteeseen, jossa palveluja lakkautetaan sen vuoksi, että työntekijöitä ei saada.

ELINVOIMA

Ikaalisissa on vahva toisen asteen koulutus, jossa koulutetaan muun muassa lähihoitajia. Koulukampuksella opiskelee yli 700 toisen asteen opiskelijaa sadalta eri paikkakunnalta. Lakkauttamalla sairaala ja mahdollisesti koko sote-keskus heikennetään myös toisen asteen sote-alan koulutusta, joka tuottaa osaajia muutoinkin työvoimasta kärsivälle alalle.

Mahdollinen lakkautuspäätös heikentäisi myös niiden Ikaalisissa sote-alalla toimivien yksityisten palveluntuottajien toimintaedellytyksiä, jotka ovat aiemmin tehneet tiivistä yhteistyötä Ikaalisten

sote-keskuksen kanssa. Lakkautuksella on kielteisiä, elinvoimaa heikentäviä vaikutuksia myös muihin kuin sote-alan yrityksiin.

Sen lisäksi, että suunnitellut lakkautukset vaikuttavat palvelujen saatavuuteen, niillä on valtava vaikutus koko alueen elinvoimaisuuteen. Hyvinvointialueen toiminta rahoitetaan leikkaamalla yhdenvertaisesti kaikkien kuntien verotuloista 12,64% sekä siirtämällä valtionosuuksia hyvinvointialueen palvelutuotantoon. Kuntalaiset eivät kuitenkaan saisi palveluita enää yhdenvertaisesti. Ratkaisuiltaan hyvinvointialue asettaa kunnan talouden ja koko elinvoiman vaakalaudalle. Nykyisessä palveluverkon selvitysprosessissa kokonaisvaikutusten arviointi ja kuntien osallistaminen loistaa poissaolollaan.

Vastuullisena toimijana Pirhan tulee ottaa huomioon laaja yhteistyö ja perusteellinen vaikuttavuuden arviointi valmistelussa. Vain siten saadaan aikaan taloudellisesti ja toiminnallisesti hyväksyttävistä kestäviä ratkaisuja.

YHTEISTYÖ

Ikaalisten kaupunki sekä allekirjoittaneet tahot ymmärtävät taloudelliset seikat ja tarpeen kehittää palveluja. Näin on toimittu myös Ikaalisissa, kaupungin vielä vastatessa palvelutuotannosta.

Ikaalisten kaupunki on valmis rakentamaan ja avoimeen keskusteluun Ikaalisten palveluista, jotta saavutetaan paras mahdollinen lopputulos. Pirhan strategian mukaisesti henkilöstön ja asukkaiden sekä alueen kuntien osallistaminen takaa paremman lopputuloksen kuin nykyinen salaileva sanelu politiikka. Sanelu ajaa sekä asukkaat että kunnat puolustamaan sote-palveluitaan kiivaasti, myös Ikaalisissa. Puolustamme palvelujamme laajalla rintamalla, jos tilanne sitä vaatii. Mieluiten haluaisimme saada luottamuksen palautettua toimijoiden välille uskoen yhteistyöhön ja rakentamaan ratkaisun hakuun kaikille elintärkeissä sote-palveluissa.

Tämän kannanoton ovat allekirjoittaneet seuraavat tahot:

Ikaalisten kaupunki

Ikaalisten vanhusneuvosto

Ikaalisten yrittäjät ry

MTK-Ikaalinen

Ikaalinen-seura ry

Jyllin Kodit Oy

Ikaalisten eläkkeensaajat ry

Eläkeliiton Ikaalisten yhdistys ry

Keskustan Ikaalisten kunnallisjärjestö

Ikaalisten Perussuomalaiset ry

Ikaalisten Kokoomus ry

Kyrösjärven Kokoomusnaiset ry

Ikaalisten Kansalliset Seniorit ry

Ikaalisten Vihreät ry

Ikaalisten Sosiaalidemokraattien kunnallisjärjestö

Kristillisdemokraattien Ikaalisten osasto

Riititalan Seudun Kylät ry

Kyläyhdistys Vatulan Nykäys ry

Tevaniemen Kyläseura ry

Kyrösjärven Seudun Näkövammaiset ry

MLL:n Ikaalisten yhdistys

Super Ikaalisten ao 626 ry

Ikaalisten JHL ry 286

Kyrösjärven Seudun Hengitysyhdistys ry

Tehyn ao352

Kyrösjärven Reuma ja Tules

Röyhön Kyläseura ry

